No. 85. 1844.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 15 Julij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 10 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

Uit welke menschen bestaat de Nederlandsche aristocratie?

Art. 1.

Het wordt tegenwoordig algemeen als waarheid, als treurige waarheid, door alle verlichten in den lande erkend, dat Nederland geene echt constitutionele, maar eene oligarchische of aristocratische regering heeft! —

De geheele oppositie is tegen de oligarchische partij te velde getrokken, en, hoewel zij haar heeft helpen zegevieren, blijft zij nu echter tegen haar uitvaren; — wij, die ons noch aan de water-en-melk-oppositie, noch aan de regering hechten, hebben ons als onverbiddelijke vijanden der heerschende partij verklaard, maar wij vreezen, dat, terwijl het woord aristocratie bijna op alle lippen bestorven is, terwijl iedereen het heeft kunnen lezen: *dat de aristocratie een hydra is*, terwijl zelfs de geringste pamphletten tegenwoordig met dat woord schermen, — deszelfs *wezentlyke zin voor ons land* door het gros der natie niet begrepen wordt, en wij voelen ons verpligt de grove dwaling voor te komen, die hieruit zoude kunnen ontspruiten. —

Wanneer men aan een kind vraagt: Wat is aristocratie? zal het antwoorden: « De regering der adel;" — zoude het dus niet natuurlijk zijn dat het grootste gedeelte der natie, dat zich weinig met staatkunde bemoeit, thans onze oude adel beschouwde als de aartsvijandin van Oranje en vaderland? Wij kunnen niet gedoogen dat een dergelijk wanbegrip zich voortplante, wij zien er eene grove onregtvaardigheid in, en, met de moed onzer onafhankelijkheid, willen wij ook de adel in onze bescherming nemen! — Men moge ons hierover aanvallen, het is ons onverschillig, wij strijden niet voor eene partij maar alleen voor waarheid en regtvaardigheid. —

De oligarchische partij, die men zoo vaak de *aristocratische* noemt, bestaat niet uit de oude adel.

Wij gelooven dat er oud adelijke familien bestaan die aan het Huis VAN ORANJE gehecht zijn als de klimop aan den eik, en die liever met dat Huis zouden vallen dan eer of aanzien van elders ontleenen; zij kunnen en mogen dus niet van vijandschap tegen de dynastie beschuldigd worden! — Ingewortelde vooroordeelen worden misschien in den schoot dier familien gekoesterd, maar die oude dwalingen vinden te weinig weerklank in onze eeuw, om ooit weder gevaarlijk te kunnen worden; men hebbe medelijden met de menschelijke zwakheid der vrijwillige slaven, doch men vreeze van hen niets. — Wij hebben achting voor de grijze helden der vorige eeuwen, die in elken vorst eenen gezalfde des Heeren erkennen; wij naderen hen met dien eerbied waarmede wij een oud gedenkteeken zouden naderen; een jeugdige vorst zoude van hen, zoo geene verlichte, dan toch vrome en regtvaardige gevoelens kunnen leeren; zij herinneren ons aan der vaderen strenge deugd en onkreukbare trouw; hunne invloed zoude nuttiger zijn voor eenen Koning, dan die van intriganten, windwijzers in menschelijke gedaante. — Zijn er onder die oud-adelijke geslachten vele mannen wier ziel in ijdelheid gekluisterd is, ... ach! de eer waarnaar zij jagen is onschuldig, eene vorstelijke glimlach maakt hen gelukkig. — Wij gunnen hen van harte dit zielverheffend genot!

Doch de oude adel bestaat niet alleen uit zoodanige antiquiteiten; — neen, wij *weten* dat er zich mannen onder haar bevinden die met vuur en ijver der goede zaak zijn toegedaan, — die eene wijze hervorming beschouwen als het eenig redmiddel voor het geschokte vaderland, — die met ons diepe verachting en afschuw koesteren voor al wat laag, kruipende, valsch, onregtvaardig en zedeloos is, — die geheel vrij zijn van alle nietige vooroordeelen en alle kleingeestigheden vreezen en haten, — die zich nimmer zouden ontzien, wanneer hun geweten sprak, den hoogstgeplaatsten minachting, en den minst-aanzienlijken achting te bewijzen, — en die, hoewel tot de hoogste adel behoorende, overtuigd zijn dat alleen *zielen-adel* den mensch waarachtig groot maakt.

Er bestaat echter geene regel zonder uitzondering, en wij willen dus wel erkennen, dat sommige der oude adel, dwaas en intrigant genoeg zijn geweest om zich aan de zoogenaamde aristocratische partij aan te sluiten, maar wij houden vol dat hun getal betrekkelijk gering is, en willen daarom duidelijk maken, welk soort van menschen in ons land eigenlijk de grootste invloed uitoefend. —

NIEUWSTIJDINGEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9. Julij. Eene verschrikkelijke gebeurtenis heeft in de stad Blois schrik en ontsteltenis verspreid. De Heer *Gronteau*, de vader, wonende aan Granges, is den 6. Julij benevens zijn knecht en twee bij hem in dienst zijnde vrouwen vermoord geworden. Men hoopt den Heer *Gronteau*, wiens toestand zeer gevaarlijk is, te redden.

NEDERLANDEN.

ROTTERDAM, den 11. Julij. Wij vernemen dat de Heer *A. van Ryckevorsel*, die bij eene tweede stemming door de Provinciale Staten van Zuid-Holland, tot lid der Staten-Generaal was herkozen, voor deze benoeming bedankt heeft, omdat Z. E. geloofde, uit eene zoodanige herkiezing de goedkeuring zijne politieke houding in de Kamers niet te kunnen opmaken. Men moge die houding beamen of niet, zeker is het, dat deze handeling, hoe men haar ook beoordeele, eene kieschheid en onafhankelijkheid van karakter toont, welke achting inboezemen. Er zal dus eene nieuwe keuze door de Provinciale Staten voor de Tweede Kamer gedaan moeten worden, wij hopen, dat de goede beginsels daarbij voorzitten mogen.

— Den 21. Junij is te Suriname aangekomen, Zr. Ms. transportschip *Merwede*, luit. *W. Steffens*, van Texel.

's BOSCH, den 9. Julij. Z. M. de Koning is te Tilburg gearriveerd. Heden namiddag aanstonds na den afloop der provinciale Staten-Vergadering ontving Z. Exc. de heer Staatsraad Gouverneur daarvan de tijding. Z. Exc. is onmiddelijk uitgereden om Z. M. te komplimenteeren. Men verneemt dat de Koning voornemens is, morgen vroeg te Vught het kamp te gaan bezigtigen, waaraan aldaar druk wordt gewerkt. De werkzaamheden van dat retranchement moeten reeds ver gevorderd zijn.

VLISSINGEN, den 13. Julij. Heden tusschen den middag had het 6 jarig zoontje van *J. C. Beekouren*, sloeproeijer bij het Belgisch Loodswezen alhier, het ongeluk ter hoogte van de Hellebaardierstraat in het water te vallen, en verkeerde in levensgevaar, hetwelk werd bemerkt door den Nederlandschen Zeeloods *Christiaan van der Eyck*, die dadelijk ter redding van den knaap in het water sprong, welke menschlievende daad na veel inspanning met dat gevolg werd bekroond, dat hij den knaap bereikte, hem levend aan wal bragt en aan de ouders terug schonk.

GEMENGDE DINGEN.

Volgens 't verslag van den heer Gouverneur en Ged. Staten van Overijssel laat de policie er veel te wenschen over; (daar gelijk hier) ook waren de varkens gezond, doch van de 144 sujetten in 't gekkenhuis te Deventer is er geen hersteld. (K. C.) — De Keizer van Marokko heeft onder anderen aan Spanje geantwoord: « dat de zeer hooge en zeer magtige keizer, de van God geliefde, de onoverwinnelijke, de schat van wijsheid zich niet kan bedriegen, en niet gehouden is de door zijne voorvaderen aangegane verbindtenissen te vervullen;" welk contrast met onze nederige vorsten, die het slechts zijn bij de gratie Gods. — De gen. Paixhans is in de Ord. Leeuwenorde opgenomen wegens de meer doelmatige inrigting van moordwerktuigen. — Uit Portugal zijn zeer ongunstige tijdingen betrekkelijk het finantiele. — Ook op Java is het goud- en zilvergeld zeer gezocht en voorts alom. — De roi-voyageur is met echtgenoot naar Parijs. — De min. van Binn. Zaken is over Brussel naar Duitschland. — Een jonge Prins is van Pruissen wil eene nieuwe orde stichten en wel « eene ezelsorde voor vleijers." — De Senaat heeft 4000 fr. toegestaan voor het onderhoud der British Queen. — De Staat is thans eigenaar van al de vaste goederen vroeger aan de Maatschappij van Weldadigheid toebehoord hebbende. — De ontvangst van de eerste voorstelling van Mej. Rachel te Brussel, in de rol van Phedre, heeft 5000 frs. bedragen. De schouwburg was stvol.

Ingezonden Stukken.

De Aristocratie en de Wetenschappen.

Aan de vruchten kent men den boom; hoe ook de handelingen der regering onder den overledenen Koning WILLEM I mogen beoordeeld worden, in eene zaak verdient zij voorzeker allen lof, namelijk de bescherming en bevordering der kunsten en wetenschappen, en het zal WILLEM I tot altijddurenden roem verstrekken, dat hij zoo veel hij kon steeds loffelijk voorging om zoo wel uit eigen, als rijks fondsen de kunsten en wetenschappen aan te moedigen, ofschoon hij hierin over het algemeen weinig medewerking, en nog minder navolging onder de voornamen van den lande mogt ondervinden, die daardoor het bewijs eener weinig verlichte en weinig wetenschappelijk beschaafde opvoeding gegeven hebben, iets dat dezen stand, die ook in het goede zou dienen voor te gaan, voorzeker niet tot eer verstrekt.

Deze stand schijnt niet genoeg verlicht te zijn om te gevoelen, hoe naauw den bloei der kunsten en wetenschappen, met de materieele belangen eener natie verbonden zijn, en in te zien dat eene voorname oorzaak van onzen achteruitgang in materieele welvaart, te zoeken is in eene morele oorzaak, namelijk dat wij ons door de naburige natien in wetenschappelijke kennis hebben laten voorbij streven.

In plaats dat velen dit gebrek in hunne opvoeding (dat men zelfs, o schande! bij diegene aantreft die academien bezocht hebben) door buitenlandsche reizen zouden trachten te vergoeden, en het nuttige wat zij daar leeren kunnen, na onpartijdige vergelijking met hetgeen er onder ons bestaat, op ons vaderland toepassen, zoo zij daartoe gelegenheid hebben, blijft het meerendeel liever te huis, in hunne kleine landstad of dorp, en vergenoegt zich met paardrijden, jagen, billard- en kaart-spelen; en het genoegen van jaarlijks eene zekere som over te garen, en dus hun kapitaal te vermeerderen, schijnt voor hen veel grooter te zijn, dan op eene nuttige en tevens vermakelijke reis, (wij bedoelen echter geene badreizen), dit geld dat zij niet noodig hebben, te verteeren. Dit is eene onbegrijpelijke eigenschap van vele rijke lieden, want welk eene nietige zelfvoldoening levert het na voleindiging onzer aardsche loopbaan op, wat te hebben overgegaard voor kinderen of neven, die op hunne beurt wederom overgaren; neen! de Schepper heeft de wereld daargesteld opdat wij dezelve zouden beschouwen en bewonderen, en medewerken aan de verbetering der menschelijke maatschappij, en hij die dit alles het meeste gedaan heeft, heeft ook het beste aan zijne bestemming als mensch beantwoord.

De bedoelde lieden zouden ook zoo veel niet te huis blijven om zich vreeslijk te vervelen, of in uitspanningen, een verstandig mensch onwaardig, verstrooijing te zoeken, zoo zij het nut beseften dat er in het reizen ook voor hunne eigene personen gelegen is; eene nuttigheid die JEAN PAUL zoo naïf uitdrukt door het gezegde: *Het reizen neemt het stokkerige uit den mensch weg, even zoo als het stokkerige uit de kool weggaat met het verplanten.*

De lezer zal uit het voorgaande wel reeds bemerkt hebben, dat de schrijver van dit stuk niet tot de zoogenaamde *dompers* behoort, maar integendeel tot dat slag van menschen, die groote waarde aan algemeene wetenschappelijke verlichting en de beoefening der schoone kunsten hechten; om de juistheid onzer inzigten te staven, zouden wij wel een geheel boekdeel moeten schrijven, en dan nog moeijelijk iets nieuws zeggen kunnen, daar er over dit onderwerp reeds zoo veel geschreven is, dat het wel als afgehandeld en uitgeput kan worden beschouwd; en ofschoon wij zeer goed weten dat een ROUSSEAU de kunsten en wetenschappen eer schadelijk dan nuttig voor het menschdom hield, (1) zoo hechten wij daaraan weinig, omdat hij zich den ruwen natuurstaat van den mensch als het ideaal van geluk schijnt te hebben voorgesteld, (2) en ons op handen en voeten wilde laten loopen. Wij hebben de geschiedenis voor ons

en die leert ons de gevolgen van beschaving, zoogenaamde overbeschaving of liever weelde, van onwetendheid, ruwheid enz. op het lot der volken voldoende kennen, en wie mogt kunnen twijfelen, bevelen wij de onpartijdige en beoordeelende beoefening der geschiedenis bijzonder de nieuwere, en vooral die van onzen tijd, dringend aan; hiertegen valt niets in te brengen, het zijn de echte *faits accomplis*, waarvoor men alle ontzag hebben moet.

Het zal wel niemand verwonderen dat wij dus alle berigten omtrent den toestand der kunsten en wetenschappen in ons vaderland, als zoo naauw met het welzijn onzer geliefde medeburgers verknocht, gretig en met belangstelling ter hand nemen, en dus vooral de officieele berigten van H. H. Gedeputeerde Staten der provincien, waarin altijd een hoofdstuk de kunsten en wetenschappen betreffende voorkomt; dan helaas, hoe bitter worden wij veelal te leur gesteld, en hoe zeer strekt dit verslag ten bewijze, van hetgeen wij in den aanvang dezes opstels zeiden, dat de voornamen van den lande zich ten aanzien van kunsten en wetenschappen op eenen schandelijk lagen trap bevinden. De Gedeputeerde Staten immers moeten beschouwd worden, als de keur der voornaamste ingezetenen, en welk denkbeeld moeten wij van hunne wetenschappelijke beschaving opvatten, als zij aan het bedoelde hoofdstuk slechts weinige regelen wijden, en evenwel het overige van het verslag door uitvoerigheid in andere min beteekende zaken, waarlijk bespottelijk maken. Zoo lezen wij b. v. in het verslag van H. H. Gedeputeerde Staten van Gelderland, in het hoofdstuk over kunsten en wetenschappen, volstrekt niets dan een paar regels over de teekenscholen, namelijk: *vermelding der tentoonstelling van schilderyen te Nymegen, verder dat de teekenscholen te Arnhem, Zutphen, Zaltbommel, Nykerk en Doetinchem geene verandering ondergaan hebben, en dat te Harderwyk een timmerschool aan de teekenschool verbonden is die 56 leerlingen telt.* Zie daar alles uit het groote gebied van kunsten en wetenschappen, waarvan H. H. Gedeputeerde Staten notitie hebben genomen. Wij zijn weinig of liever in het geheel niet met den toestand der kunsten en wetenschappen in Gelderland bekend, maar weten dan onder anderen toch dat er te Arnhem en te Nijmegen natuurkundige genootschappen bestaan, waarlijk inrigtingen van eene hoogst nuttige strekking, en die alom aanmoediging zouden verdienen; terwijl het verder algemeen bekend is dat in eerstgemelde plaats dit genootschap door het uitgeven van een wetenschappelijk tijdschrift ook op eene nuttige wijze naar buiten poogt te werken, waarmede het reeds op het einde des vorigen jaar is aangevangen. De innerlijke waarde van dit tijdschrift willen wij daar laten, doch het verdient als eene ernstige poging om zoo veel mogelijk nuttig te zijn, en waaraan ongeloofelijk moeijelijkheden en opofferingen verbonden zijn, veel eerder eene eervolle vermelding, dan dat in het hoofdstuk over de wegen b. v. berigt wordt *dat in de gemeente Voorthuizen uit den afval der steenen by vernieuwing van den straatweg komende, eenen weg aan de kerk gemaakt is, die eerst zeer modderig was; dat men dit ook in Voort doen wilde, doch steenen te kort kwam, en trachten zal door vrywillige bydragen van eenige ingezetenen, dien weg verder met harde brokken uit den steenoven te bestraten*, enz. enz.; verder over den landbouw: *dat de knollen en agurkjes een buitengewoon gewas hebben opgeleverd, maar dat de mangel- en gewone wortelen klein van stuk zyn geweest, dat de uyen voordeelig waren, maar alle koolsoorten en wel speciaal de boerenkool sterk door de rupsen is geteisterd geworden*, enz. enz. al verder. *dat de gevangene bokking zeer lekker geweest is* enz. enz.

Zou men, dit alles lezende, niet eerder denken dat dit verslag uit eene vergadering van boeren voortkwam, dan van mannen die als de uitgelezene onder de voornaamste standen eener provincie, tot een toonbeeld van beschaving zouden moeten verstrekken, en de geheele natie voor moeten gaan in het aanmoedigen en verheffen van de algemeene achting voor de schoone kunsten en edele wetenschappen.

Het verslag der Staten van Noord-Holland, hoe onvolledig ook in het bedoelde opzigt, is zulks echter veel minder dan het straks gemelde, en deze brengen ten minsten, bij voorbeeld, aan de uitgave van het Bouwkundig Tijdschrift door de Maatschappij voor Bouwkunde uitgegeven, door dezelve te vermelden, de welverdiende hulde toe.

Wij willen met al het voorgaande niet zeggen dat het zonder belang is, dat de oogst goed uitvalt, en dat de wegen zich in eenen goede staat bevinden enz. dit is voorzeker buiten kijf; doch zoodra eene zekere corporatie een verslag uitbrengt, waarin de onderwerpen waarover het loopen moet voorgeschreven zijn, kan men aan de wijze waarop die verschillende onderwerpen behandeld worden gemakkelijk zien, welken geest die corporatie, of ten minsten de meerderheid van deszelfs leden bezielt, en uit dit oogpunt beschouwd, levert bovengemeld verslag het onmiskenbare bewijs op dat de Staten der gemelde provincie, de volkswelvaart alleen in deszelfs materieel verband opvatten, en het hoogere zedelijke oogpunt van het volksgeluk geheel uit het oog verliezen, daar zij wel van *den toestand der kastanjes en* sterfte onder de abrikozen, maar met geen enkel woord van *den toestand der wetenschappen* gewagen.

Zoo de rijken de kunsten en wetenschappen, beschaving en volks-verlichting niet in hunne hoede en bescherming nemen, moet dan de vergeten burger, die met zorg in zijn dagelijks onderhoud voorziet, zulks doen? Dat de rijken hunne blikken vestigen op de lofwaardige maar tevens helaas bij ons zoo zeldzame uitzonderingen, en daaraan een voorbeeld nemen.

De verslagen der andere provincien, voor zoo ver die tot nu toe in onze handen zijn gevallen, geven ook helaas aanleiding tot dezelfde opmerkingen, zoo dat zij elk onpartijdig lezer, bij het maken van vergelijkingen, zoo als wij boven omtrent de Staten van Gelderland gedaan hebben, gewis stof tot lagchen geven kunnen. Wij meenen dus dat het niet noodig is, ook daarover te spreken, genoeg is het dat wij het gebrek door middel der openbare drukpers hebben aangewezen, en daarmede moeten wij ons te vreden stellen, want als eenvoudig burger van Nederland ontbreekt ons allen anderen invloed op het bestuur ten eenemale, aangezien het eenige wat invloed daarop zou kunnen hebben het kiesregt, slechts een regt in schijn is.

NASCHRIFT.

NB. Een vriend die mij daar bezocht en die ik dit stuk voorlees, komt daar weer met zijn fataal spreekwoord voor den dag, dat hij bij elke soortgelijke gelegenheid hooren laat:

Help het maar

zegt hij; — ja! is mijn antwoord, de Hemel geve het! ik heb er zelf wel eens aan getwijfeld of alle geschrijf wel iets helpen zal, ten minsten als men ziet wat het tot nu toe heeft uitgewerkt, zou het welligt menig eén den moed daartoe benemen; doch het kan echter niet anders dan ten slotte voordeelig werken, zoo de gebreken blootgelegd worden, want dit doet de waarheid uitkomen, ofschoon het aan de andere zijde wederom waar is, dat de waarheid niet altijd aan iedereen welkom is.

Voordeelig werken moet, zoo als ik zeg, dit schrijven echter altijd, maar het zal zulks niet regtstreeks doen; zoo ben ik bijvoorbeeld niet zot genoeg, zoo veel invloed aan mijn geschrijf toe te kennen, om te vooronderstellen dat H. H. Gedeputeerde Staten in het volgende jaar zeggen zullen: *De Hr . . . . . te Z. heeft daar in de Vlissingsche Courant teregt aangemerkt dat wy in ons verslag te veel over den toestand der knollen en volstrekt niet over dien der wetenschappen gesproken hebben, laat ons dit derhalve verbeteren, en thans meer over de wetenschappen dan over de knollen spreken;* — o neen! het zal nog wel in de eerste jaren zoo blijven. Evenwel zoo door ons schrijven de opmerkzaamheid daarop wordt gevestigd, en vervolgens (God geve het) door bekwamere handen dan de mijne, wordt gaande gehouden, kan het niet anders, of het moet ten slotte invloed verkrijgen, door tusschenkomst van den algemeenen volksgeest, die door de vrije drukpers zoo zeer ontwikkeld wordt.

Op dit laatste punt hopen wij weldra nog eens nader terug te komen

Z. . . . . . . z 8. Julij 1844. DIXI.

(1) Discours qui a remporté le prix de l'academie de Dyon.
(2) GAUTIER, Refutation du discours de J. J. ROUSSEAU.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 13. Julij. Sedert den 11. dezer zijn alhier ter reede gekomen. Voor Antwerpen bestemd:

Wennegina, P. H. Cowell, Havannah, suiker; Bertha, J. M. Oete, Rio Janeiro, koffij; der 4 Sukende, P. Albertsen, Koningsbergen, lijnzaad; Gesina, J. B. Dohrmann, St. Petersburg, stukgoed, Christine, J. Dethloff, lijnzaad, Sijtphide, D. Dijlwiz, balken, de stad Heppen, B. J. Lammers, de vrouw Carolina, G. F. Duweli, beide hennipzaad; Poseidon, C. H. Bradheving, hout, alle Riga; Johanna Sophia, M. J. Fecht, Dantzich, rogge.

BATH, den 10. Julij. Gedurende de maand Junij 1844, zijn aan het kantoor van In- en Uitklaring, expeditie en betaling alhier, de navolgende schepen

Ingeklaard: 2 met potaarde, 2 met gebakken steen, 31 met ballast, 1 met boomen en planten, 2 met boekweit, 2 met gerst, 11 met hout en houtwerk, 3 met kalk, 55 met steenkolen, 1 met houtskolen, 7 met meubelen, 86 met hard-, straat- en zinksteen, 55 met stukgoed, 2 met mandenwerk, 2 met ijzer, 3 met zand, 1 met passagiers en 69 ledig; te zamen 315 schepen, waarvan 233 onder Nederlandsche en 82 onder Belgische vlag; alsmede 309 ledige visch- en mosselschuiten en 30 stoombooten.

Uitgeklaard: 8 met aardappelen, 1 met dakpannen, 20 met haard- en boonstroo-asch, 2 met biezen, 1 met chicorij-wortel, 9 met gerst, 5 met haver, 2 met boonen, 6 met hooi, 22 met hout, 1 met jenever, 7 met kaas, 2 met raap- en lijnkoeken, 2 met riet, 3 met tuf- en molenstenen, 2 met slagtvee, 25 met stukgoed, 2 met tabak, 1 met traan, 3 met vaatwerk, 1 met vlas, 3 met wol, 21 met zoute- en droogevisch, 2 met zaad, 4 met passagiers en 174 ledig; te zamen 327 schepen, waarvan 234 onder Nederlandsche en 93 onder Belgische vlag, alsmede 328 vaartuigen met versche visch en mosselen en 30 stoombooten.

Te Vlissingen, bij [illegible] W. VAN BIEREN.